

СЕКОЈ "ДОКТОР" КОЈ НЕ Г ПОДАЛЕКУ ОД РАКОТИ САКА ДА ЗАВРТИ ПАРИ ДА НÈ "ВОДИ" КОН ЕВР

 Професоре Лазаров, Вие сте член на "New York Academy of Sciences" од 1989 година. Зошто никогаш не го употребувате титуларот академик?

ЛАЗАРОВ: Доколку сум член на странска академија тоа не значи дека сум академик. МАНУ е единствена Академија која ви дава право да се претставувате како академик. Има илјадници разни академии: спортски, фолклорни, медицински, религиозни... зарем секој може и смее себе си да се нарече "академик"?! Да не си играме со ова престижно звање и да ги почитуваме само вистинските академици, а не да си правиме стручен или политички маркетинг.

 По повеќе години прифативте "политичко" интервју. Зошто?

ЛАЗАРОВ: Времето во кое живееме е историско и едноставно нè тера да не молчине.

 Едно време се говореше дека сте член на СДСМ?

ЛАЗАРОВ: Не! Јас бев еден од ретките директори на Клиниката во 1995 г. кои не беа членови на тогаш владејачката СДСМ. Во име на вистината морам да кажам дека бев поставен за директор на врвна клиника иако г. Црвенковски (премиер) и г. Андов (претседател на Собранието) знаеја дека не сум член на СДСМ или на ЛП. Не заборавајте дека во мојата институција имавме еден член на Претседателството на СКМ, еден член на ЦО на СДСМ и повеќе членови на СДСМ (кои денес се членови на ВМРО-ДПМНЕ), а тие најкоректно поддржаа непартиски директор. Тука беше и поддршката од г. Љубислав Иванов. Но, по неколку години и тие, како и ВМРО-ДПМНЕ, ги променија ставовите, и не прифаќаа луѓе кои не се "нивни" членови.

Разговорот го водеше:
Силвана БЛАЖЕВА

Проф. д-р Лазар Лазаров е роден 1953 г., во Скопје. На Медицинскиот факултет во Скопје дипломира во 1977 г. Потоа една година работи во Качаник (Косово), а во 1978 г. се вработува на скопската Клиника за кардиологија. Специјалистички испит по интерна медицина полага во 1984 г. Во 1986/87 г. престојува на стручно усовршување во Texas Heart Institut во Хјустон (САД), а во 1995 г. на Кардиолошката клиника во Ependorf Универзитетот во Хамбург (Германија). Постдипломските студии ги завршува во Скопје во 1984 г. Во 1988 г. ја одбранува докторската дисертација, а во 1989 г. е избран за доцент по предметот Интерна медицина. Денес е редовен професор. Дваесет години работи во Единицата за интензивна коронарна нега, а од 1992 до 1999 г. е нејзин раководител. Од 1995 до 1999 г. е директор на Клиниката за кардиологија. Од 1999 г. е раководител на Одделението за пости-ntenзивна коронарна нега.

Има објавено 230 научно-стручни трудови. Коавтор е на шест стручни учебници, како и на книгата "Водич низ ЕУ".

Член е на New York Academy of Sciences, како и на повеќе европски и американски кардиолошки здруженија. Во 1999 г. е избран за "Fellow of the European Society of Cardiology", а во 2001 г. ја добива дипломата "Европски кардиолог" од Европското здружение по кардиологија.

Интелектуалец, признат стручњак и хуманист, со нагласена македонска вокација, проевропски ориентиран.

 Вие сепак станавте член на партија во 1998 година!

ЛАЗАРОВ: Да, во 1998 г. бев еден од основачите на ДА, сметајќи дека кога реалноста ме тера да се определам, треба да ја најдам најдемократската опција (според мене)! Но, набрзо илузиите ми се разбија. По првичната еуфорија на победата на изборите (ВМРО-ДПНЕ+ДА) сфатив дека политиката ја водат т.н. "големи играчи", за кои не се важни нашето мислење и идеи, нив единствено ги интересираше власта! Затоа веројатно и бев прв кој идната година ја напушти партијата. Без

О ЗНААТ НЦИ И ОПА

Не може во САД или во ЕУ некој да им диктира на болниците колку пациенти ќе лекуваат идната година и колку ќе заработат. Во здравството мора да важи пазарната економија, а не комунистичка програмирана економија. Затоа и претпоставувам дека е можно набрзо повеќе клиника да влезат во големи загуби.

разлика на политиката, останав добар пријател со многумина, како од ВМРО-ДПМНЕ, така и од ДА. Во 2002 г. повторно се надевав дека Демократски центар, со бројни врвни интелектуалци, е мојата опција. Но, тогаш научив нова лекција - дека мала партија, без разлика што собрала врвни луѓе, без големи пари и без свои медиуми - нема никаква шанса против големи партии. По тие искуства дефинитивно се повлеко, сфатив дека секогаш победуваат големите, а "малите" не можат да влијаат на програмираните светски текови и промени.

Но, секогаш и од големите има поголеми. И на големите во Македонија не им беше лесно, бидејќи над нив беа големите светски сили и играчи, кои им вршеа разни притисоци. Најголемите наши политичари од позиција и од опозиција уште во 1993-1994 година ги знаеја "понудите" од САД и од ЕУ. Ние немавме никаква шанса да си поигруваме со тие светски сили, но нашите политичари само гледаа како да опстанат на политичката сцена, па сакаа да ги одложат промените кои ни ги советуваа странските пријатели.

Сакате да кажете дека уште тогаш се тргуваше со македонското име?

ЛАЗАРОВ: Некои сакаа да го одложат проблемот за да не си отидат од власт. Не сакаа да погледнат во реалната историја на Македонија и на соседството. Ако погледаме во некои објавени документи од Букурешт 1912 година и од Версај 1918 година, јасно е дека при поделбата на територијата на Македонија, единствено САД не дозволувале (претседателот Вилсон) нејзино разнебитување, па предложиле населението да се изјасни на демократски начин "како сака да се определи"? За жал, немало ниту еден Македонец на преговорите, а нашите соседи, кои нè "застапувале", всушност се бореле да нè расчерчат! И успеале, бидејќи зборот "демократија" бил непознат на балканските простори! И денес по 90 години е слична ситуацијата т.е. не сакаме да сфатиме и да прифатиме дека САД и ЕУ не си играат со апетитите на некои балкански народи. Тие сакаат да стават крај на желбите на некои сили да ја уништат Македонија (федерализација или поделба) и сакаат да нè заштитат!

На какви балкански апетити алудирате?

ЛАЗАРОВ: Сите нации на Балканот се заразени од национализмите и од вековната омраза и се уништуваат самите себе. Да бидеа разумни и прагматични немаше да има ниту една војна, немаше да погинат 300.000 луѓе, немаше да направат штета од 200-300 милијарди евра и по сите овие војни денес да потпишуваат договори за слободна трговија, да земаат ми-

лијарди долари кредити, за на крај да молат да бидат примени во ЕУ!!! Сите балкански народи можеа тоа го постигнат без колење, без војни, сега ќе бевме посилни и побогати од половина Европа. Според мене, можеше прво да влеземе во Европа, а потоа на демократски начин да се остваруваат сите национални права. А сега молиме да добиеме само дел од она што ни го нудеа и го имавме в рака!!! Мислам на апетитите на балканските народи, каде Македонија е само колатерална штета.

 Кога Вашето интервју ќе биде објавено веќе ќе бидат познати резултатите од букурешкиот Самит и ставот кој Македонија ќе го има во однос на промената на името со додавање додавка...

ЛАЗАРОВ: Минатата година имав чест да разговарам со наши големи пријатели од Европскиот парламент во Стразбур и од Германија. На прашањето за промена на името им од-

уште немаше војна во соседството и во Македонија, не постоеше независно Косово, така што тоа што следуваше тие и го предвиделе, но не и нашите "генијалци". Нашата позиција и опозиција биле навремено (дури и предвременно) информирани! Зошто денес велат дека други се виновни? Ние добро ги знаеме виновниците!

 Што е најважно за нашиот македонски идентитет?

ЛАЗАРОВ: Нацијата, јазикот и Црквата! На сите наши пријатели во САД и во ЕУ им велам дека соседите можат да ме наречат како сакаат, но јас сум роден и ќе умрам како Македонец! Во нашата историја бевме "Турска провинција, Вардарска Бановина, Българска Македонија, Народна Република Македонија, БЈРМ-FYROM" и сè тоа го издржавме, ќе издржиме и сега, но да не забораваме дека не можат да ни го сменат македонскиот идентитет!

 Дали верувате дека така ќе забрзаме по патот кон ЕУ?

ЛАЗАРОВ: Треба да промениме илјадници акти, закони... а што е најважно нашиот начин на размислување и работење. Во ЕУ не се оди со памфлети на партиски митинзи и со двонеделни курсеви. Не се оди со елиминирање на интелектуалците кои не се членови на партија, или со испраќање во пензија на 55 години. Па, зарем еден доктор, дипломат, учител, судија не му се потребни на народот и на 60 години. Владата направи многу позитивни промени и реформи, особено во здравството, но се плашам каква ќе биде нивната реализација.

Ноќта кога почна бомбардирањето на Белград се сетив дека имаме десеттина наши пациенти оперирани во Белград и во Сремска Каменица, кои не можат да се вратат во Македонија. Им се јавив на амбасадорите на Србија и на Хрватска и побарав да се помогне да ги извлечеме. Со нивна и со помош од докторите во овие центри успеавме да најдеме возила, со кои пациентите ги префрлија на хрватска граница, каде Хрватите ги преземаа и ги згрижија, а следните денови ги префрлија во Македонија. Замислете како изгледаше две држави во војна да ги споиш!

 Сега алудирате на поделбата на Клинички центар?

ЛАЗАРОВ: Напротив, ја одобрувам, јас настојувам сите клиници да бидат самостојни, докторите да се плаќаат по учинок, да се прекине со комунистичкиот егалитет, но тогашните од ВМРО-ДПМНЕ беа против. Во 1997 и во 2002 г. (во време на СДСМ) требаше Кардиологија, Нефрологија и Гинекологија да се издвојат (пилот-проекти), а денес токму тие се против самостојноста на клиниките. Очигледно партиите секогаш се против секој предлог кој доаѓа од "противникот". Така не се оди во ЕУ!

 Колку осамостојувањето на Клиниката за кардиологија ѝ донесе позитивни промени, а што е негативно?

ЛАЗАРОВ: Во многу сегменти, да. Сега веќе не се чека со месеци за коронарографија, приватно не се купуваат стентови, корупцијата е сузбиена, ни ги зголемија платите, што секако е позитивно. Има негативности, банален пример е компјутеризацијата. Во 1996 г. нашата клиника (веројатно прва во Македонија) имаше повеќе од 20 компјутери, три сервери и Интернет конекција. Пред две години (прво СДСМ, сега и ВМРО)

говорив оти "признавам дека територијата на Македонија е разделена на три дела, а јас сум роден во сегашна Република Македонија и ако морам да прифатам името да ми биде променето, би барал сите во светот, особено во соседството, да нè признаат како Македонци, македонски народ, македонски јазик и Македонска православна црква". Во мојата Македонија сите, позицијата и опозицијата, се колнеа дека "името не го даваат"! А изминативе денови истите тие ги променија своите ставови и секојдневно нè бомбардираат и нè убедуваат дека тоа е добра солуција за Македонија. Реално ја гледам ситуацијата и сметам дека е мудро тоа што премиерот Груевски, со поддршка од претседателот Црвенковски, реши да го пресече Гордиевиот јазол и да ја внесе Македонија во НАТО, се надевам и во ЕУ.

 Пред сите партии спорот со Грција за името Македонија е на маса петнаесеттина години...

ЛАЗАРОВ: Партиите ниту Господ не можеше да ги седне на иста маса и да направат македонска национална стратегија. Дали знаете дека уште во 1994 г. ни е пренесена пораката (од парламентарец од Белгија) дека ако не влеземе набрзо во ЕУ, најверојатно во иднина ќе влеземе како конфедерација "АЛМАКО" (Албанија-Македонија-Косово)? Во тој период сè

Партиите ниту Господ не можеше да ги седне на иста маса и да направат македонска национална стратегија. Дали знаете дека уште во 1994 г. ни е пренесена пораката (од парламентарец од Белгија) дека ако не влеземе набрзо во ЕУ, најверојатно во иднина ќе влеземе како конфедерација "АЛМАКО" (Албанија-Македонија-Косово)?

ни ги исклучија сите директни телефони и Интернет конекциите, во име на штедењето. Верувајте, сите телефонски сметки на клиниката не чинат повеќе од цената на еден стент! Бев воодушевен кога лани премиерот најави 100.000 компјутери за децата во основните училишта. Тоа е единствениот пат во ЕУ во XXI век, си помислив! Но, сигурен сум дека не знае оти професорите се исклучени од Интернет. Денес, на работното место сами плаќаме телефонски приклучок и Интернет! Така не се оди во ЕУ!

 Какви се односите со Фондот за здравство?

ЛАЗАРОВ: Сметам дека на новите директори ќе им биде тешко. Не може Фондот за здравство на некои приватни институции да им плаќа според извршените услуги и по пазарни европски цени, а Клиниката за кардиологија да ја ограничува во бројот на услуги и да ѝ плаќа паушали. Па, како клиниките ќе работат позитивно и со добивка ако не им дозволите да имаат повеќе услуги и ако нив не им ги платите по реални цени. Не може во САД или во ЕУ некој да им диктира на болниците колку пациенти ќе лекуваат идната година и колку ќе заработат. Во здравството мора да важи пазарната економија, а не комунистичка програмирана економија. Затоа и претпоставувам дека е можно набрзо повеќе клиници да влезат во големи загуби.

 Дали со новите директори и менаџери на клиниките ќе биде подобро? Потребни ли се поостри критериуми само за нив или тоа важи и за Медицинскиот факултет и Универзитетот?

ЛАЗАРОВ: На Клиниката за кардиологија, да! Д-р Кедев е силен како стручњак, но и политички. Но, во многу здравствени институции се поставија директори, исклучително по партиски клуч, без да се бара исполнување на било какви критериуми. Од директорите не се бараше CV за да се види кој што сработил, што напишал, што научил, колку е познат... Па, ако еден доктор-директор-менаџер не го знаат подалеку од Ракотинци, како ќе нè однесе во ЕУ.

Имено, во сите сфери мора да се бараат критериуми и норми. Од тоа не може да бидеме поштедени и ние професорите. Кога во првата експертска Влада академикот Ефремов бараше ревизија на професорскиот кадар, да се покаже кој што публицирал, каде, колку, прво настана паника, а потоа имаше контраудар. Кај нас работите тешко се менуваат. Сите зборуваат за ЕУ, а всушност малкумина сакаат промени, норми, критериуми.

 Што се случува со приватизација во здравството?

ЛАЗАРОВ: Тоа е неминовност. Предвидувам дека ќе имаме сè повеќе приватни здравствени институции. Очекувам проблеми, не со приватните, туку со државните институции. Со одливот на пациенти во приватните институции, државните ќе немаат доволно пациенти, што ќе доведе до намалување на финансиите и неминовно до отпуштање на вработените. Уште пред 10 години говорев дека мора да се овозможи приватизација во здравството, но за да се има некаква сигурност во државното здравство, единствено правилно беше да им се поделат ваучери на сите здравствени работници во Македонија, па ако некој биде отпуштен, барем ќе може да ги продаде своите акции и да има обештетување од 10.000-20.000 евра.

 Дали има корупција во здравството?

ЛАЗАРОВ: Да. Искрено ги поддржувам напорите да се прекине и да се казни корупцијата. Но, ми пречи сите доктори во Македонија да се обвинуваат за корупција. Не можам да прифатам видеоспотови само за корумпирани доктори и судии (и нашата Комора да молчи). Заради десеттина криминалци не може цела држава да се обвини дека е криминална. Зарем тоа е добро за имиџот на македонската држава? Добро ли е за Македонија некој да направи видеоспотови со политичари, министри, пратеници - криминалци?

 Во одредени кругови сте познати и како хуманист...

ЛАЗАРОВ: Јас и мојата фамилија повеќе пати скромно им помогнавме на децата без родители, на Македонците протерани-иселени од Тетово и од Теарце, на инвалидите... Но, за мене ќе остане незаборавен еден друг момент, а тоа е нокта кога почна бомбардирањето на Белград. Се сетив дека имаме десеттина македонски пациенти оперирани во Белград и во Сремска Каменица, кои не можат да се вратат во Македонија. Им се јавив на амбасадорите на Србија и на Хрватска и побарав да се помогне да ги извлечеме. Со нивна и со помош од докторите во овие центри успеавме да најдеме возила, со кои пациентите ги префрлија на хрватска граница, каде Хрватите ги преземаа и ги згрижија, а следните денови ги префрлија во

да ви кажам дека членови биле: Ronald Regan, Duke of Westminster, многу сегашни министри и сенатори од САД и од ЕУ, кралски семејства, нобеловци... Пред неколку години се спотија Парискиот и Малтешкиот ред и прв пат се отворија вратите за православните земји. Ние имавме среќа да бидеме примени, како православни, како Македонија и МПЦ, пред сè, со поддршка на Германија и на САД. "St. Lazarus"-Европа многу пати (1995-2000), заедно со German Luftwafe, донесе огромна помош (повеќе од 2 милиона евра) како за Македонија, така и на Косово. Како HBO "St. Lazarus"-Македонија организиравме скромни донации во облека и во лекови за душевно болните во Негорци, подароци за децата во Детската клиника во Скопје за Нова година, а во тек е еден голем проект која вечно ќе остане во Македонија и за кој се надевам набрзо ќе говориме.

Ако погледаме во некои објавени документи од Букурешт 1912 година и од Версај 1918 година, јасно е дека при поделбата на територијата на Македонија, единствено САД не дозволувале (претседателот Вилсон) нејзино разнебитување, па предложиле населението да се изјасни на демократски начин "како сака да се определи"? За жал, немало ниту еден Македонец на преговорите, а нашите соседи, кои нè "застапувале", всушност се бореле да нè расчерчат! И успеале, бидејќи зборот "демократија" бил непознат на балканските простори! И денес по 90 години ситуацијата е слична. За нашиот македонски идентитет најважна е нацијата, јазикот, Црквата!

Македонија. Замислете како изгледаше две држави во војна да ги споиш! Сите беа исклучително коректни, бидејќи се работеше за Македонци. Каде беа нашите политичари во тие моменти, зошто не им помогнаа на своите граѓани?! А, на избори сите се колнат што сè ќе направат за Македонија и за Македонците!

Како христијанин сметам дека треба да им се помага на другите луѓе и вери.

Како член на Лајонс-клубот Скопје организиравме голема помош (со помош на САД) за избеганите Албанци од Косово во Чегране, како и за Албанците на Косово (околу 50.000 долари). Додека ние тоа го организиравме, некои Албанци-бизнисмени им продаваа храна, облека и пијалаци по екстремни цени и правеа огромни профити. Денес тие "некои" се врвни богаташи. Албанците не ги сакаат тие луѓе. Но, тоа е реалноста.

 Вие сте претседател на христијанската организација "St. Lazarus", која е многу моќна во цел свет...

ЛАЗАРОВ: Оваа организација потекнува уште од крстоносните војни и е формирана паралелно со темпларите и со редот "St. John" пред 900 години, пред сè како болнички ред. Во текот на историјата таа станала и политички силна. Доволно е

 Вие бевте еден од авторите на книгата "Водич низ ЕУ" заедно повеќе видни личности...

ЛАЗАРОВ: Да, во 2003-2004 г. сметавме дека е потребно да ја запознаеме јавноста, особено младите, со ЕУ. Очекувавме дека за 4-5 години ќе влеземе во ЕУ, за што ќе ни треба просветена и добро информирана млада генерација. Но, наидовме на изненадувачки отпори. Нашиот проект "Водич низ ЕУ" беше одбиен токму од најповиканите, односно од Секторот за европска интеграција на Владата на Бучковски (која доби 2 милиона евра за проекти, а не ни даде ниту 100 евра), од Сорос и други. Книгата ја напишавме на 4 јазици (за да ја донесеме Европа до сите во Македонија), а предвидувавме и едукативни трибини за ЕУ низ цела Македонија. Очигледно некои тоа не го сакаа. Денес истите се колнат во ЕУ. Страниците во РМ беа шлогирани, но не и власта!

 Зошто сте добиле благодарници и од Македонската православна црква?

ЛАЗАРОВ: Бев близок пријател со Архиепископот Михаил, а денес сум со владиката Кирил и со нашиот поглавар Архиепископот Стефан, како и со многу други свештеници. Како фамилија сме дале голема донација за МПЦ, во манастирот "Св. Ѓорѓи", Дељадровце. Се гордеам со благодарниците од МПЦ, особено со иконата која ми е подарок од дедо Михаил.